

2.5.2.4. Doskonalenie pamięci

Testy mierzące zakres pamięci krótkotrwałej stanowią najczęstszą miarę funkcjonowania pamięci, a także wchodzą w skład testów badających inteligencję. W związku z tym można przypuszczać, że za niższy iloraz inteligencji osób z zespołem Williamsa po części odpowiada obniżona pamięć krótkotrwała. Zatem prawdopodobnym wydaje się wniosek, iż usprawnienie pamięci podniesie poziom inteligencji. Dane kliniczne, wyniki wielu badań, a także obserwacje sugerują, iż główny nacisk w pracy nad ulepszeniem pamięci należy położyć na modyfikację informacji do zapamiętania, zapoznanie z mnemotechnikami oraz ułatwieniem wydobywania zasobów pamięci poprzez zmniejszenie stresu i napięcia podczas sytuacji egzaminacyjnej czy testowej (Semel, Rosner, 2003).

Pierwsze zadanie można wykonać dzięki podzieleniu informacji na mniejsze części oraz dokładnym zapoznaniu z nią dziecka. Wiadomości, które dziecko rozumie, potrafi odnieść do znajomego kontekstu, są o wiele szybciej i lepiej pamiętane niż nowe, nieznane fakty. Ponadto duży wpływ na zapamiętywanie ma też to, czy dana informacja jest zgodna z zainteresowaniami dziecka lub ma dla niego duże znaczenie. Po zapoznaniu się z przedstawionymi powyżej wynikami badań, faktem oczywistym wydaje się, że dzieciom z ZW łatwiej przychodzi zapamiętanie materiału werbalnego niż wizualnego. Nauczenie się danych wzrokowo-przestrzennych ułatwia słowne opisanie go, nazwanie.

Zagadnienie mnemotechnik i metapamięci, czyli wiedzy na temat właściwości pamięci, poruszane było w badaniach Bertrand i współautorów (1994). Uzyskali oni następujące wyniki:

- 86% dzieci z zespołem Williamsa rozumie zależność między ilością powtórek i poświęconego na nie czasu a skutecznością zapamiętania nowego materiału,
- 36% rozumie, że upływający czas pomiędzy zapamiętaniem a przypomnieniem wpływa na jego jakość,
- 71% spontanicznie grupuje elementy podane do zapamiętania w kategorie, niestety żadne dziecko nie potrafiło podać przyczyny stosowania tej mnemotechniki (za: Semel, Rosner, 2003).

Campone i Brown (1977) za najskuteczniejsze strategie pamięciowe dla dzieci z zespołem Williamsa uznali:

- głośne, wielokrotne powtarzanie materiału do zapamiętania, co bazuje na dobrze rozwiniętych umiejętnościach werbalnych,

- opracowanie materiału poprzez stosowanie metafor, skojarzeń, połączenia z melodią,

- przeorganizowanie materiału, tzn. podzielenie go na mniejsze części, połączenie w grupy tematyczne (podobieństwa, przeciwieństwa, relacje i inne kategorie) (za: Semel, Rosner, 2003).

Z powyższych danych wypływa wniosek, że aby udoskonalić zdolności pamięciowe dzieci z zespołem Williamsa, należy przede wszystkim wykorzystać ich mocne strony, czyli umiejętności leksykalne i muzyczne. Warto zachęcać dzieci do samodzielnego opracowania tematu zadanego do zapamiętania, poprzez omówienie go własnymi słowami, ułożenie dodatkowej historyjki, przeorganizowanie materiału na rymowany wierszyk, dodanie prostej, popularnej melodii, znalezienie zastosowania nowej wiedzy (np. słowa z języka obcego z kategorii „jedzenie” łatwiej będzie przyswoić wyobrażając sobie, lub będąc, w restauracji), porównanie z posiadanymi już informacjami oraz z dziedziną, w której są biegłe (np. zadanie z matematyki można policzyć wyobrażając sobie odpowiednią liczbę samochodów lub tarczę prędkościomierza).